

**Проф. др Божица Младеновић
(1963–2020)**

Изненада је 28. јула 2020. Србијом одјекнула вест да нас је заувек напустила наша драга професорка Божица Младеновић. Упокојила се на дан почетка једне од највећих трагедија у историји српског народа, на дан кад је Аустроугарска објавила рат Краљевини Србији 1914. године. Србија је у Великом рату изгубила на стотине хиљада хероја и немали број хероина. Управо је професорка Младеновић била браник и подсетник на страдање свих тих хероја и хероина српске историје.

Професорка Божица Младеновић је рођена 1. јануара 1963. у Топлици, у селу Доња Речица крај Прокупља. Основну школу завршила је у родном селу, а средњу у оближњем Прокупљу. Из родне Топлице отиснула се у Београд и уписала студије на групи за историју на Филозофском факултету Универзитета у Београду школске 1982/83. године. Филозофски факултет завршила је 1987, одбранивши дипломски рад „Топлички устанак – спонтана народна побуна и организовани покрет отпора“. Већ тада се видело да Божица Младеновић носи огромну љубав према свом родном крају и прецима. Та љубав се до краја њеног живота није угасила, јер је већи део свог научног рада посветила управо Топлици.

Даљи животни пут одвео ју је на магистарске студије, где се испољила друга страна њене личности, она која ју је штитила и ис-

тицала улогу и значај жена у прошлости. Магистарску тезу „Жена у Топличком устанку“ одбранила је 1990. године. Управо је у овај магистарски рад уткана суштина њеног бића. Приказала је нимало лаку улогу својих храбрих земљакиња у устанку и на тај начин им се одужила.

Као одличан студент Андреја Митровића, почела је да ради у Историјском институту САНУ августа 1988. године. Убрзо након одбране магистарске тезе постала је немачки стипендиста. Од септембра 1990. до фебруара 1991. боравила је на Институту за средњоевропску историју у Мајнцу, где је савладала немачки језик, којим се и служила приликом својих истраживања. Докторске студије завршила је 1998, одбравивши дисертацију „Град у Војно-генералном гувернману у Србији од 1916. до 1918. године“.

Божица Младеновић је у Историјском институту САНУ провела двадесет година. У том периоду, од 1988. до 2008, градила је у свету науке личност коју смо ми, њени студенти, познавали под именом професорка Божица. Њен рад у институту био је плодотворан, објавила је бројне чланке и монографије и стекла сва научна звања. Била је члан Управног одбора и Научног већа Историјског инситута САНУ.

На Департману за историју Филозофског факултета Универзитета у Нишу почела је да ради 2008. године. Предавала је *увод у историјске студије*, где је већ на почетку студија преносила млађим генерацијама знања о историји, али и љубав према историји као науци. Када је реч о ускостручним предметима, професорка Младеновић је од 2008. до 2020. држала предавања из предмета *општа историја од 1789. до 1871. године* и *општа историја од 1871. до 1918. године*. Звање редовног професора стекла је 2013. Била је управник Департмана за историју Филозофског факултета у Нишу од 2016. до 2018.

Ниш и Департман за историју Филозофског факултета у Нишу били су за професорку Младеновић друга кућа, а сви студенти друга породица. Остаће упамћена као једна од омиљених професорки међу студентима. Према њима се опходила с поштовањем и топлином.

Професорка Младеновић као области свог научног стваралаштва одабрала је Велики рат и Топлички устанак. Међу првима је писала о улози жена у Великом рату, о женама у Топличком устанку и о женама у српском друштву с почетка 20. века. Из опуса њених многобројних радова важно је истакнути да је објавила 12 књига, од којих је пет монографија. Незаобилазно је споменути најважније наслове из њеног научног стваралаштва, попут дела *Наредбе, извештаји*

и писма војвода и четовођа Топличког устанка објављеног 1992. године. Већ на почетку научног сваралаштва Божица Младеновић се бавила различитим аспектима Топличког устанка. Пре него што је стекла звање доктора наука имала је иза себе обиман научни рад и стечено искуство у истраживању српске историје. У том периоду објавила је три дела: *Казивања о Топличком устанку* (1995); *Жена у Топличком устанку 1917. године* (1996) и *Коста Пећанац: моја исповест о завери пуковника Драгутина Димитријевића Аписа и другова* (1996).

На основу докторске дисертације објавила је 2000. монографију *Град у аустроугарској окупационој зони у Србији од 1916. до 1918. године*. Из радног периода на Департману за историју Филозофског факултета у Нишу посебно се поносила књигом *Жив се не предајем!!! Дневник Косте Војиновића Косовца од 1916. до 1917. године*, коју је објавила 2017. године. Важна и незаобилазна књига свакако је *Топлички устанак 1917*, објављена 2017. под покровитељством издавачке куће Прометеј и РТС-а у оквиру обележавања стогодишњице Топличког устанка.

Професорка Божица Младеновић иза себе је оставила сина и супруга, многобројне пријатеље и колеге, своје студенте, али је и свима нама оставила своја дела. Дала је пример својим студентима на који начин се треба борити, јер се као дугогодишњи астматичар изложила опасности пењући се на врх Кајмакчалан 2017. године. Тако је симболично својом личном битком за Кајмакчалан доказала да је достојан потомак Топлице, али и достојан предак генерацијама које долазе. Своје студенте учила је да буду патриоте и да негују дух српског народа. Пре свега, учила их је да буду добри људи.

Данас када се пишу први редови о њој као некоме ко није међу нама, можемо рећи да се професорка Божица Младеновић својим делима за живота уписала у српске хероине о којима је и писала. Слава јој и хвала за све што је дала свом народу, својим студентима, својој науци и својој Топлици.

Божица Младеновић била је последња жива хероина Топлице.

Милан ВИДЕНОВИЋ